

Time-03Hrs

Marks-100

N.B. : Read the following instructions carefully

1. There are **ten questions** given in **section A and B** and printed in English and Marathi language.
2. Candidates should attempt any **five questions** out of which at least **two questions from each section.**
3. Figures to the right indicate full marks
4. Use of **Map Stencil** is permitted.
5. Draw sketches, diagrams and maps wherever necessary.

Section-A

Q.No.1 Explain various types of eco-system.	20
Q.No.2 Give the classification of resources.	20
Q.No.3 Explain the causes and impacts of water pollution.	20
Q.No.4 Describe various environmental issues.	20
Q.No.5 Describe various environmental movements in India.	20

Section-B

Q.No.6 Describe the role of tourism in economy.	20
Q.No.7 Give the classification of tourism.	20
Q.No.8 Discuss economic and environmental impacts of tourism.	20
Q.No.9 Write note on the role of transportation and accommodation in tourism.	20
Q.No.10 Explain historical and religious tourism resources in India.	20

मराठी भाषांतर

वेळ- ०३ तास

गुण- १००

सूचना- खालील सूचना काळजीपूर्वक वाचा

- १) विभाग अ आणि ब मिळून एकूण दहा प्रश्न इंग्रजी व मराठी भाषेत विचारण्यात दिलेले आहेत.
- २) प्रत्येक विभागातील कमीत कमी दोन व एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
- ३) प्रत्येक प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ४) नकाशा टेन्सीलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
- ५) आवश्यक तेथे आराखडे, आकृत्या व नकाशे काढा.

विभाग-अ

प्र.क्र.०१ परीसंस्थेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	२०
प्र.क्र.०२ संसाधनांचे वर्गीकरण सविस्तरपणे करा.	२०
प्र.क्र.०३ जल प्रदूषणाची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.	२०
प्र.क्र.०४ विविध पर्यावरण समस्यांचे वर्णन करा.	२०
प्र.क्र.०५ भारतातील विविध पर्यावरण चळवळींचे वर्णन करा.	२०

विभाग-ब

प्र.क्र.०६ अर्थ व्यवस्थेमध्ये पर्यटनाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.	२०
प्र.क्र.०७ पर्यटनाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.	२०
प्र.क्र.०८ पर्यटनाच्या आर्थिक आणि पर्यावर्णीय परिणामांची चर्चा करा.	२०
प्र.क्र.०९ पर्यटना मध्ये वाहतूक आणि निवासाची भूमिका यावर टिप लिहा.	२०
प्र.क्र.१० भारतातील ऐतिहासिक आणि धार्मिक पर्यटन संसाधने स्पष्ट करा.	२०